

Na podlagi 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Ur.l.81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF) je svet šole na svoji dopisni seji dne 30. 8. 2018 na predlog ravnateljice sprejel posodobljen

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE PIVKA

UVOD

Zakonske osnove:

Vzgojni načrt šole opredeljuje Zakon o osnovni šoli (UL RS 102/07 z dne 9. 11. 2007).

Vzgojno delovanje šole je opredeljeno v 60. d členu. Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja s pravili stroke in v skladu z zakonom in na podlagi izdanih predpisov in aktov šole.

Vzgojni načrt je dokument, ki ga oblikujejo delavci šole v sodelovanju s starši in učenci ter je del Letnega delovnega načrta šole. Vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje le-tega.

V njem so oblikovana pravila in dogovori, ki jih sprejmemo skupaj z namenom, da izboljšamo življenje in delo na šoli.

Vsebuje:

1. Temeljne vrednote in vzgojna načela
2. Vzajemno sodelovalni odnos s starši
3. Vzgojne dejavnosti:
  - 3.1 Proaktivne in preventivne dejavnosti
  - 3.2 Svetovanje in usmerjanje
4. Druge dejavnosti
  - 4.1 Pohvale, priznanja, nagrade
  - 4.2 Vrste vzgojnih ukrepov
5. Ravnanje pri zaznavi nasilja v družini ali zlorabi

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Cilj vzgojnega delovanja je vizija Osnovne šole Pivka:

Uspeh naše šole temelji na zagotavljanju varnosti in dobrega počutja vseh udeležencev. Prizadevamo si za sožitje med znanjem, spoštovanjem ljudi in narave ter odgovornostjo.

Starši in šola se med seboj povezujemo z namenom vzgajanja in izobraževanja otrok. Vzgojni načrt temelji na vrednotah, ki jih spoštujejo vsi – učenci, zaposleni in starši. Izmed vseh vrednot smo kot najpomembnejše v viziji naše šole zapisali štiri:

- **ZNANJE**, ki je zelo pomembno, saj moramo učence pripraviti za nadaljnje izobraževanje in življenje, da bodo lahko čim bolj samostojno in samozavestno šli novim izzivom naproti.
- **SPOŠTOVANJE** je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato smo strpni drug do drugega, upoštevamo in sprejemamo drugačnost ter se medsebojno vzpodbujamo. Prav tako je pomemben odgovoren in spoštljiv odnos do narave oz. okolja.
- **ODGOVORNOST**, ki jo izkazujejo učenci z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo in doslednostjo ter omogočanjem

zdravega okolja ter starši s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo in vzpodbujanjem otroka ter spremljanjem njegovega razvoja.

- VARNOST, ki jo šola zagotavlja tako učencem kot delavcem šole, z različnimi aktivnostmi na različnih področjih: zdravstveno in zobozdravstveno varstvo učencev, zdravstveno varstvo delavcev, prometna varnost, varnost pri delu, upoštevanje zakonskih predpisov, hišnega reda in šolskih pravil.

Strokovni delavci si bomo prizadevali za upoštevanje vzgojnih načel pri celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu, za enotno vzgojno delovanje in z medsebojnim sodelovanjem drug drugega spodbujali k doslednosti, in sicer bomo:

- zagotavljali varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem se bodo učenci počutili varne in sprejete ter bodo dosegali čim boljše rezultate na različnih področjih v skladu s svojimi zmožnostmi;
- razvijali spoštovanje in sodelovanje, sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, odgovornost in razumevanje, znanje in delavnost,
- poštenost in zaupanje ter zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti ter državljsko odgovornost;
- vzpostavljali čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje s skupnim reševanjem problemov;
- gradili medsebojne odnose med vsemi udeleženci vzgoje in izobraževanja na načelu zaupanja.

2. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Na šoli se zavedamo, da je redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši predpogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole. S starši bomo sodelovali pri doseganju učno-vzgojnih ciljev in pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok.

Za starše bomo organizirali:

- skupne roditeljske sestanke, ki bodo namenjeni seznanjanju staršev z organizacijo pouka in dela na šoli v tekočem šolskem letu, analizi uspeha in vedenja posameznega oddelka ter tekoči problematiki,
- tedenske dopoldanske in mesečne popoldanske pogovorne ure, na katerih bodo lahko sodelovali tudi učenci,
- šolo za starše, kjer bo svetovalna delavka ali zunanji strokovnjak pripravil predavanja z vsebino, ki izhaja iz razvojnih značilnosti in potreb otrok v posameznem starostnem obdobju.

Poleg omenjenih oblik bomo sodelovanje in medsebojno komunikacijo s starši spodbujali tudi s sodelovanjem staršev pri različnih dejavnostih, ki jih organizira šola za učence, kot so dnevi dejavnosti, interesne dejavnosti, šolski projekti, šolske prireditve ...

Starše bomo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka, obveščali ustno, po telefonu in pisno. Oblike obveščanja bodo dogovorjene na roditeljskih sestankih oddelčnih skupnosti.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na razgovor v šolo.

V primerih, ko šola ne bo mogla zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in tudi sodelovali z drugimi institucijami socialne in psihološke pomoči.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI

3.1 Proaktivne, preventivne dejavnosti

Šola bo šolsko delo in življenje v šoli organizirala tako, da se bodo učenci v šoli počutili varno, da bodo pri šolskem delu motivirani, zavzeti in ustvarjalni in da bodo prevzemali odgovornost za svoje vedenje in sprejemali omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili razvijanju in oblikovanju dobrih medsebojnih odnosov, solidarnosti in skrbi za vrstnike, spoštovanju in upoštevanju različnosti ter reševanju problemov, ki zadevajo oddelek. Vsaka oddelčna skupnost bo v prvih razrednih urah seznanjena s hišnim redom in pravili šolskega reda. Sprejela bo lahko tudi svoja pravila oz. dogovore oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda.

Opažanja učiteljev glede vedenja in šolskega dela posameznega učenca v oddelku bodo beležena v e-dnevnik ali /in v za ta namen izdelan obrazec, v katerega se bodo beležila opažanja oddelka.

Razrednik bo skrbno spremljal razred in dogajanja med učenci ter se bo učinkovito odzival na probleme razreda ali posameznikov v razredu. Pri reševanju težjih problemov bo k sodelovanju povabil svetovalno službo in starše.

O pomembnejših dogajanjih bo sproti obveščal strokovne delavce na pedagoških in redovalnih konferencah, podrobnejšo analizo dela pa bo podal na koncu šolskega leta v evalvacijskem poročilu oddelka.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bomo organizirali v okviru razrednih ur, dnevov dejavnosti, v terminih interesnih dejavnosti ali kot posebne šolske projekte.

Poudarjali bomo in nagrajevali zgledno vedenje učencev, zato bomo vodili pogovore o takem vedenju.

Posebno pozornost bomo posvetili določenim temam, kot so medvrstniško in spletno nasilje, komunikacija, odnosi med vrstniki, medvrstniška pomoč, razvijanje socialnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, odnosi med spoloma, strpnost, odvisnosti, zdravo življenje, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje starejših ...

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost ter skrbeli za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Prav posebno pozornost bomo namenili spoznavanju, učenju in razvijanju moralnih vrednot, sprejemanja odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole. Prizadevali si bomo za takojšnje in načrtno reševanje problemov, težav in konfliktov. Posebno skrb bomo namenili večji občutljivosti delavcev šole za prikrite oblike nezaželenega vedenja.

Na šoli bomo vsako leto organizirali prireditve in srečanja, na katerih bodo lahko starši in krajanji spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev ter se posredno vključevali v nekatere skupne dejavnosti.

3.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosi z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe, prevzemanju odgovornosti in spodbujanju za moralne in kulturne vrednote.

Usmerjanje in svetovanje izvajajo vsi strokovni delavci šole, predvsem pa to nalogo prevzema šolska svetovalna služba. Izvaja se lahko v času razrednih ur, po pouku, v času pogovornih ur, izjemoma pa tudi v času šolskih obveznosti pri urah rednega pouka.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki jih zadevajo težave v šolskem funkcioniranju, odnosi z vrstniki in kršitev pravil šolskega reda. O naravi dogovora razrednik ali šolska svetovalna delavka obvesti starše.

V primerih, ko šolska svetovalna služba presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlagajo obravnavo v zunanjih strokovnih institucijah.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga, da se učijo kako:

- oblikovati lastne cilje,
- učinkovito organizirati šolsko ter domače delo,
- sprejemati svojo uspešnost in jo dosegati na različnih področjih,
- razmišljati in presojeti svoje vedenje in ravnanja drugih,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- se vživljati v ravnanje drugega,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- konstruktivno reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati in obvladovati čustveno napetost, konflikt, doživljanje neuspeh in druge čustvene reakcije,
- razvijati pozitivno samopodobo.

4. DRUGE DEJAVNOSTI

4.1 Pohvale, priznanja, nagrade

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejme pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade predlagajo:

- oddelčna skupnost ali šolski parlament
- razrednik
- drugi strokovni delavci šole
- mentorji dejavnosti
- ravnatelj

Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko **ustno pohvaljeni**.

Pisno pohvalo podeljujeta razrednik ali mentor za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pisno pohvalo za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnosti šole, za pozitiven zgled v oddelku,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven šole,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih in drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolskem parlamentu,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditvev, pomembnih za šolo,
- za doslednost in vztrajnost pri delu in ravnanjih,
- spoštljiv odnos do odraslih, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo, sodelovanje v prostovoljstvu.

Pohvale učencem za vzorno vedenje

Kriteriji za izrekanje pohval za vzorno vedenje (učni uspeh ni merilo):

Učenec/učenka

- se zgledno in spoštljivo vede do sošolcev, vrstnikov, učiteljev, delavcev šole ne samo v prostorih šole, ampak tudi izven šole,
- ima tovariški odnos do sošolcev in pomaga tistim, ki pomoč potrebujejo,
- je pripravljen/a opraviti tudi naloge, ki niso nujno povezane z učno obveznostjo in ocenami
- spoštuje in lepo ravna s svojimi stvarmi, stvarmi drugih in šolsko lastnino

Pohvalo za vzorno vedenje predlaga razrednik, ki se posvetuje z ostalimi učitelji, ki poučujejo v oddelku in se na podlagi teh informacij odloči, katerim učencem bo izrekel pohvale.

Priznanja

Priznanja podeljuje učencem 9. razreda na predlog učiteljskega zbora oz. športnih pedagogov ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti. Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri raznih interesnih dejavnostih (npr. za devetletno opravljeno bralno značko, devetletno prepevanje v pevskem zboru, ...)
- doseganje vidnih rezultatov na športnem področju (športnik/športnica šole)

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Praviloma so **nagrade** knjige ali učni pripomočki. Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šole na slavnostni način.

Seznam nagrajenih učencev objavimo na spletni strani šole.

4.2 Vrste vzgojnih ukrepov

a) Vzgojni postopki restitucije in mediacije

Restitucija (povračilo škode) je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik

se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote. Kaznovalca ni, zato učenec ustvarjalno rešuje problem. Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo premišljenih dejanj.

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala stranem v sporu. V mediaciji prevzmeta sprti strani sami odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) in je ustrezno praktično in strokovno usposobljen.

b) Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole in hišnega reda. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanje možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Lažje kršitve so:

- nevestno izpolnjevanje učnih in drugih obveznosti (motenje pouka, neupoštevanje navodil učitelja, prihod v šolo brez ustreznih učnih pripomočkov in športne opreme ipd.)
- zamujanje in neopravičeno izostajanje od pouka (od 6 do 12 ur)
- neupoštevanje dogovorjenih pravil obnašanja in ravnanja (neupoštevanje bontona, hišnega reda, neprimeren odnos do lastnine drugih, hrane ipd.)
- uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav med poukom in v sklopu ostalih šolskih dejavnosti brez predhodnega dovoljenja strokovnega delavca šole

Težje kršitve so:

- ponavljajoče se istovrstne kršitve iz hišnega in šolskega reda
- občasni neopravičeni izostanki nad 12 ur ali strnjeni neopravičeni izostanki nad 18 ur
- grob verbalni/fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo
- prihod oziroma prisotnost pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev
- psihično nasilje in spletno ter spolno nadlegovanje učencev in delavcev šole
- žaljivo govorjenje (žaljenje, preklinjanje, poniževanje, nestrpne opazke do drugačnih ipd.)
- napeljevanje h kršitvam/nagovarjanje drugih h kršenju pravil
- namerno poškodovanje ali uničevanje šolske opreme, zgradbe, stvari okoli zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole
- ponarejanje, popraviljanje pisnih ocenjevanj, preverjanj, opravičil, obvestil/ponarejanje podpisov in obvestil
- kršitev pravil mediacijskega postopka

Najtežje kršitve so:

- uporaba pirotehničnih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih ekskurzijah ...
- psihično nasilje z elementi kaznivega dejanja, socialno izključevanje, osamitev, izsiljevanje ipd.
- kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole
- popraviljanje, vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo
- uničevanje uradnih dokumentov in ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih
- fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo, pri čemer sta ogrožena zdravje ali življenje
- namerno poškodovanje ali uničevanje šolske opreme, zgradbe, ...
- kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev in napeljevanje sošolcev k takemu dejanju
- objava slikovnih ali zvočnih posnetkov, fotografij v medijih ali uporaba slednjih z namenom zaničevanja
- uporaba naprav, ki ogrožajo varnost, zdravje ali življenje drugih oseb
- okrnitev ugleda šole s škodljivimi posledicami
- namerno poškodovanje in uničevanja tujega imetja v času šolskih dejavnosti izven šole z večjo premoženjsko škodo
- laganje/goljufanje z namenom prikrievanja kaznivega dejanja
- spolno nadlegovanje učencev in delavcev šole, predvajanje neprimernih vsebin z elementi kaznivega dejanja

Vzgojni ukrepi so:

- Ustno opozorilo učitelja ali druge odrasle osebe, zaposlene v šoli
- Osebno opravičilo učenca
- Vpis v eAsistent/v zvezek oddelka
- Pisno obvestilo staršem
- Zadržanje na razgovoru po pouku ali zaradi nujnosti primera med poukom v zvezi z reševanjem problemov.
- Dodatna delovna obveznost/opravljanje dela v korist razredne ali šolske skupnosti
- Odstranitev učenca od pouka in dejavnosti v šoli oz. ukinitvev nekaterih pravic in ugodnosti
- Vzgojni opomin v skladu z Zakonom o osnovni šoli
- Odstop zadeve pristojni instituciji

Postopnost navedenih ukrepov ni nujna, saj se vzgojni ukrep izbere glede na težo kršitve.

Vzgojni opomin izreče učencu učiteljski zbor za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole. Izrek vzgojnega opomina je povezan z obveznostjo izvajanja individualiziranega vzgojnega načrta, ki ga za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi šola in v njem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in ukrepe, ki jih bo izvajala. Šola lahko po presoji celotnega učiteljskega zbora učenca premesti v drug oddelek.

Učencu se lahko vzgojni opomin v posameznem šolskem letu izreče največ trikrat. Če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, lahko učenca šola prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

5. Ravnanje pri zaznavi nasilja v družini ali zlorabi

Zakonske podlage za prijavo nasilja v družini so **Zakon o preprečevanju nasilja v družini in Kazenski zakonik (KZ-1) 2008**. Šola ravna po Pravilniku o preprečevanju nasilja v družini za VIZ (Uradni list RS št. 104/2009, v veljavi od 2. 1. 2010).

Pravilnik obsega:

I. Splošni določbi

II. Ravnanje ob zaznavi nasilja

III. Nudenje pomoči otroku, ki je žrtev nasilja, v VIZ

IV. Sodelovanje z drugimi organi (s CSD, policijo, tožilstvom in sodiščem)

V. Končno določbo

Vzgojni načrt je bil vrednoten in dopolnjen v avgustu 2018. Z dnevom sprejetja na svetu šole preneha veljati Vzgojni načrt z dne 2. 8. 2016.

Štev.: 91/2013/4

Datum: 30. 8. 2018

Predsednica sveta šole: Petra Bergoč